

An Investigation of Teachers', Parents', and Students' Opinions on Elementary Students' Academic Failure

Sadegül Akbaba Altun¹

ABSTRACT: The aim of this study is to find out factors that causes elementary education students' academic failure. Participants were selected by using criterion sampling. Data were collected by elementary education students, their parents, and teachers through open ended survey. Collected data were analysed by using descriptive and content analysis. It was found that students' academic failure were related uninterested parents, lack of students motivation, schools related problems, lack of teachers' quality, program and system related problems.

Key Words: Academic failure, students, parents, teachers, expectations

SUMMARY

Purpose and significance: Students' failure and learning problems are raised both in media and national and international reports. The question of "Why students are not successful at schools?" paved a way to educators to understand the underlying reasons. It is important finding out those reasons which cause students' academic failure because it provides data to all stakeholders concerning education, policy makers and policy implicators to show direction and give a vision. The aim of this study is two fold: first to determine what kind of factors affect students' academic failure. Second, based on those factors, further quantitative surveys can be developed in order to understand how those factors are experienced in a greater population.

Methods: Data were collected by elementary education students, their parents, and teachers through open ended survey. 42 eighth graders, 10 seventh graders, and 7 sixth graders voluntarily participated to this study. 87 parents and 31 elementary education teachers also participated to this study. Collected data were analysed by using descriptive and content analysis.

Results: It was found that students' academic failure were related uninterested parents, lack of students motivation, schools, teachers' quality, program and system related problems. The participants also mentioned about what kind of society, national education system, national program, school, administration, teachers, students, parents, and students are expected. They expect a society that prioritize education and value that education, continuously developing education system, effective and healthy school, quality education and teachers, interested parents and students.

Discussion and conclusion: Although there are many factors that affect students' academic achievement, school related factors needed to be conducted in detail. The following suggestions can be made specific to the research findings: 1) schools' physical needs should be determined and solved 2) It was found that teachers experience classroom management problems. Teacher could be invited for in service training regarding classroom management. 3) Each school should determine their own discipline policy and such a policy should be in alignment with National elementary education discipline regulation. 4) Classroom size should be under 30. 5) there should be school-parent collaboration strategies. 6) Teachers should enrich their teaching methods and strategies and those classroom implications should be supervised. 7) Early childhood education institution should be extended in this region. To conclude, in order to observe how pervasive are these problems nationwide, there is a need for a broader survey research.

¹ Assoc. Prof. Dr. Sadegül Akbaba Altun, Başkent University, akbabas@baskent.edu.tr

İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısızlıklarına İlişkin Veli, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Sadegül Akbaba Altun²

ÖZ. Bu çalışmanın amacı ilköğretim okullarındaki öğrencilerin başarısızlık nedenlerini belirlemektir. Bu amaçla “ölçüt örneklem” yoluyla seçilen veli, öğrenci ve öğretmenlerden açık uçlu sorularla veriler toplanmıştır. Veriler betimsel ve içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Katılımcılara göre öğrencilerin başarısızlık nedenlerini genellikle ailelerin eğitime olan ilgisizlikleri, öğrencilerin motivasyon eksikliği ve ilgisizliği, okulla ilgili sorunlar, öğretmenin niteliği ile ilgili sorunlar, programla ilgili sorunlar ve sistemle ilgili sorunlar şeklinde belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Akademik başarısızlık, öğretmen, veli, öğrenci, beklenti

GİRİŞ

Son yıllarda öğrencilerin başarısızlığı ve eğitim sisteminde sorunlar olduğu hem basında yer almakta hem de ulusal ve uluslararası raporlarda gündeme gelmektedir. Öğrencilerin sınav başarısızlıkları, TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) ve PISA (Programme for International Student Assessment) gibi uluslararası düzeyde yapılan sınavların sonuçlarında da gündeme gelmiştir. 1999 yılında Üçüncüsü yapılan Uluslar arası Matematik ve Fen Bilgisi araştırmasında (TIMSS), çalışmaya katılan 38 ülke arasında Türkiye'deki 8. sınıf öğrencileri Matematikte 31. ve Fen Bilgisinde 33. olmuşlardır (Bağcı-Kılıç, 2000 & 2003). Bir diğer sınavda da, OECD tarafından gerçekleştirilen Uluslar arası Öğrenci Değerlendirme Programı (Program for International Student Assessment; PISA) sonuçlarına göre matematikte Türkiye'nin ortalaması 423 ve PISA Genel ortalaması 500'dür. (<http://www.pisa.oecd.org>). Matematik'in yanı sıra okuma, fen bilgisi ve problem çözme puanları açısında da Türkiye sonlarda yer almaktadır. Buna ek olarak, bu raporda verilen eğitimin niteliği bakımında da okullara arasında büyük uçurumlar olduğu belirtilmektedir.

Öğrencilerin okuldaki akademik başarılarına etki eden faktörler eğitim araştırmacılarının da ilgisini çeken araştırma konularından birisidir. Yapılan araştırmalar, bu faktörlerin çeşitli boyutlarının olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlar arasında, zeka, öğrencinin bilişsel ve öğrenme stilleri gibi değişkenlerin yanı sıra (Çakan, 2002), örgütsel ve çevresel faktörlerin (Akbaba-Altun ve Çakan, 2004) de olduğu belirtilmektedir. Bu faktörler arasında, okul yöneticisinin liderliği (Witziers, Bokseri Krüger, 2003), kolektif yeterlik, akademik baskı, sosyo ekonomik statü (Hoy, Sweetland, Smith, 2002), akademik vurgu (Goddard, Sweetland, Hoy, 2000) nitelikli okul öncesi eğitim (Finn-Stevenson, Desimone ve Chung, 1998), ailenin desteği (Bean, Bush, McKenry, ve Wilson, 2003; Maton, Hrabowski III, ve Greif, 1998), sınıftaki öğrenci sayısı (Boozar ve Rouse, 2001; McGiverin, Gilman, ve Tillitski, 1989; Hedges ve Stock, 1983) ve öğretmen niteliği (Darling-Hammond, 2000) vurgulanabilir.

Türkiye'nin ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan sınavlarda öğrencilerin başarısız olması eğitimcileri bu konulara eğilmeye ve bu başarısızlık nedenlerini anlamaya yönlendirmiştir. Eğitim bir ekip işidir ve artık sadece okulların değil herkesin sorumluluğundadır. Aile, okul, Milli Eğitim Müdürlüğü ve toplum bu ekip içinde işbirliği içinde çalışmalıdır (Akbaba-Altun ve Çakan, 2004). Öğrencilerin başarısızlık nedenlerinin belirlenmesi eğitimle ilgilenen bütün paydaşları, politika yapanlara ve politikaları uygulayanlara veri sunması ve onların politikalarına yön vermesi bakımından önemlidir. Bu çalışmanın amacı daha derinlemesine bir çalışmaya hangi noktadan bakılacağını belirlemek için öğrenci başarısızlıklarını ve çözüm önerilerini eğitimin üç önemli parçası olan öğrenci, veli ve öğretmen gözüyle belirleyerek genel resmi anlamaya çalışmaktır.

² Doç. Dr. Sadegül Akbaba Altun, Başkent Üniversitesi, akbabas@baskent.edu.tr

YÖNTEM

Alan ve Katılımcılar

Araştırmanın yapıldığı il Batı Karadeniz’de küçük bir il olup merkezi sistemle yapılan sınavlarda alt sınıflarda bulunmaktadır. Bu çalışmaya katılanlar, ölçüt örnekleme (Yıldırım ve Şimşek, 1999) yoluyla seçilmişlerdir. Bu araştırmaya SES olarak alt düzeyde olan ve başarı düzeyi de o ildeki ilköğretim okullarından daha az başarılı olan 8 okuldaki öğrenciler, veliler ve öğretmenlerdir. Araştırmaya 59 ilköğretim öğrencisi dahil edilmiştir. Bu öğrencilerden 42’si 8. sınıf öğrencisi, 10’u 7. sınıf öğrencisi ve 7’si 6. sınıf öğrencisidir. Bu sınıflardan öğrencilerin seçilmesinin nedeni bunların hem bu araştırma için gönüllü olmaları hem de duygu ve düşüncelerini daha iyi ifade edecek sınıflarda olmalarıdır.

Araştırmaya 87 veli katılmıştır. Bu katılımcılardan 44’ü baba, 37’si anne ve 6’sı öğrencilerin yakınıdır. Annelerin profillerine bakıldığında 37 anneden 24’ü ilkökul mezunu, 1’i ortaokul, 7’si lise mezunu ve 5’i mezuniyet durumunu belirtmemiştir. Annelerin mesleklerine bakıldığında 24’ü ev hanımı, 1’i boyacı, 2’si de çiftçidir. Annelerden 10’u mesleğini belirtmemiştir.

Babaların profillerine bakıldığında 44 babadan 23’ü ilkökul, 3’ü ortaokul, 1’i ortaokul terk, 9’u lise ve 4’ü de üniversite mezunudur. 4 baba da mezuniyet durumunu belirtmemiştir. Babaların meslekleri oldukça geniş bir yelpazeye yayılmıştır ve çoğunlukla alt gelir grubundaki insanların çalıştıkları mesleklerdir. Babaların mesleklerine bakıldığında 5’i işçi, 4’ü serbest meslek, 5’i çiftçi, 1’i aşçı, 1’i özel sektör elemanı, 2’si inşaatçı, 2’si şoför, 2’si çay ocağı işletmecisi, 1’i din görevlisi, 1’i işletmeci, 1’i muhasebeci, 1’i elektrik ustası, 1’i belediye görevlisi, 1’i öğretmen, 1’i nakliyecisi, 1’i güvenlik görevlisi, 1’i makine mühendisi ve 1’i de emeklidir. 11’i mesleğini belirtmemiştir.

Araştırmaya 31 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin branşlarına bakıldığında ilk sırada 13 öğretmenle sınıf öğretmenleri yer alırken, bunu matematik (4), Türk Dili ve Edebiyatı (3), Fen Bilgisi (2), İngilizce (2), Rehber öğretmen (2), İş eğitimi (1), Felsefe (1), Kimya (1), Biyoloji (1) ve Resim İş öğretmenleri takip etmektedir. Öğretmenlerin mesleki deneyimleri 3 yıl ile 35 yıl arasında değişmektedir. Yine öğretmenlerin çoğunluğunun çalışma deneyimi 3 yıl ile 14 yıl arasında değişmektedir.

Verilerin Toplanması

Veriler ilköğretim okulu öğrencileri, öğretmenleri ve velilerinden toplanmıştır. Veriler SES olarak alt düzeyde olan ailelerinin çocuklarını gönderdikleri ve sınavlarda başarısız olan düzeyleri aşağı yukarı aynı olan okullardan toplanmıştır. Katılımcılar bu çalışmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Okullarda çalışmanın amacı açıklanmış ve sadece isteyenler açık uçlu anketleri doldurmuşlardır. İki okuldan hem öğretmenlerden hem öğrencilerden, 3 okuldan öğretmenlerden, 3 okuldan da velilerden veri toplanmıştır. Bazı okullardan bazı öğrenci, öğretmen ve veli katılırken. Bazı okullardan sadece velilerden, bazı okullardan da sadece öğretmen ve öğrencilerden bilgi toplanmasının nedeni, hem veli ve öğrencilerin birbirlerini etkilemelerini engellemek hem de farklı okullardan farklı verilerle veri alanını genişletmektir. Veriler açık uçlu sorulardan oluşan anketle toplanmıştır. Bunun amacı kısa sürede daha fazla kişiye ulaşmaktır. Ayrıca, katılımcılarla yüz yüze olunmadığı için onlar daha rahat bilgileri yazmışlardır. Bu uygulamanın dezavantajı ise okur yazar olmayan velilerin fikrini beyan edememiş olması, ayrıca araştırmacının da katılımcının yazdıklarına ilişkin açıklayıcı sorular soramamasıdır.

Anketler ilk önce öğretmenlere dağıtılmıştır. Onlar cevapladıktan sonra o okulda araştırmaya yardımcı olan bir öğretmen vasıtasıyla araştırmacıya ulaştırılmıştır.

Öğretmenler sorulan sorular:

1. Sizce bu ilde öğrencilerin akademik başarılarının düşük olmasının sebepleri nelerdir?
2. Öğrencilerin okulda başarılarının artırılması için neler yapmalıdır?
3. Okul yöneticileri öğrencilerin derslerdeki başarılarını arttırmak için neler yapmalıdırlar?
4. Öğretmenler, öğrencilerin başarılı olması için neler yapmalıdırlar?

Öğretmenlere anket uygulanırken iki okul da öğretmenlerden derslerine girdikleri 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerine anket uygulamaları istenmiştir. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulmuştur:

1. Size göre öğrencilerin başarısız olmalarının sebepleri nelerdir?
2. Öğrencilerin başarılı olması için neler yapılabilir?

En son olarak da üç okulda görev yapan ve aynı zamanda yüksek lisans öğrencisi olan öğretmenlere anketler verilerek istekli velilere uygulamaları istenmiştir. Veliler de aşağıdaki sorular sorulmuştur.

1. Sizce öğrencilerin akademik başarılarının düşük olmasını sebepleri nelerdir?
2. Öğrencilerin okuldaki başarılarının artırılması için neler yapılmalıdır?
3. Siz veli olarak çocuğunuzun başarılı olması için neler yapıyorsunuz?

Veriler Mayıs-Haziran 2005 tarihinde toplanmıştır.

Verilerin analizi

Önce öğretmenlerden toplanan veriler analiz edilmiştir. Analiz sırasında aşağıdaki basamaklar izlenmiştir.

1. Önce öğretmenlerin sorulara verdikleri cevaplara birkaç kez okunmuş ve daha sonra her soruya verilen cevaplar alt alta yazılmıştır. Benzer şekilde velilerden toplanan cevaplar ve öğrencilerden toplanan cevaplar da her sorunun altına gelecek şekilde alt alta yazılmıştır. Daha sonra ilk soru olan başarısızlık nedenleri analiz edilmiştir. Önce öğretmenler göre başarısızlık nedenleri incelenmiştir. Öğretmenlere göre başarısızlık nedenleri velilere ilişkin başarısızlık nedenleri, öğrenci kaynaklı başarısızlık nedenleri, öğretmene bağlı başarısızlık nedenleri, okula bağlı başarısızlık nedenleri ve diğer alt başlıkları altında toplanmıştır. Benzer uygulama veli ve öğrencilerin ilk sorulara verdikleri cevaplar içinde benzer alt gruplar oluşturularak uygulanmıştır.
2. Daha sonra her grubun alt boyutları frekanslarına göre en fazla vurgulanan konudan en az vurgulanan konuya göre sıralanmıştır (Bakınız ekler). Bu şekilde analizlerin liste şeklinde verilmesinin nedeni bu çalışmanın ardından başarısızlık nedenlerinin daha geniş ölçekli bir çalışmada nicel olarak çalışılmasında ölçek için kullanılabilir olmasıdır.
3. En son olarak da her üç grubun altında yer alan alt gruplar yan yana getirilerek matris oluşturuldu (Bakınız ekler) ve yeniden içeriklerine göre analiz edilerek yorumlandı. Kendi içinde örüntü oluşturan konular beş başlık altında toplanarak yazıldı.
4. Sorunlara ilişki analizlerden sonra, katılımcıların nasıl bir eğitim istedikleri analiz edildi ve öğretmen, öğrenci ve velilerin bu konuda belirttikleri öneriler genel eğitim sistemi, ulusal program, okul, yönetici, öğretmen, veli ve öğrenci alt başlıkları altında verilmiştir.

BULGULAR

Başarısızlık Nedenleri Nelerdir?

Öğrencilerin başarısızlık nedenleri genellikle ailelerin eğitime olan ilgisizlikleri, öğrencilerin motivasyon eksikliği ve ilgisizliği, okulla ilgili sorunlar, öğretmenin niteliği ile ilgili sorunlar, programla ilgili sorunlar ve sistemle ilgili sorunlar olmak üzere altı başlık altında toplanmıştır. Veri toplandığı tarihten sonra program değişikliği olduğu için programa ilişkin bulgular çıkarılmıştır.

1. Ailelerin eğitime olan ilgisizlikleri: Veli kendi ilgisizliğini ilk sırada bildirirken, öğrencilerde ailelerinin ilgisizliğini ilk sırada belirtmektedirler. Aileler, öğrenciler ve öğretmenler velilerin eğitime olan ilgisizliklerini ilk sırada ifade etmişlerdir (Bakz. Ek 2). Bu üç grupta aileyi eğitimdeki başarısızlığın merkezine almışlardır. *Velilere göre* öğrencilerin başarısızlık nedenlerini açıklarken ilk sırada kendilerinin ilgisizliklerini koymaktadırlar. Bunu evdeki huzursuzluklar, ailenin sosyo-ekonomik durumu, velinin öğrencinin derslerini farklı nedenlerden dolayı yardımcı olamaması, anne ve babanın disiplin boyutunda yardımcı olamaması takip etmektedir. Velilerle ilgili olarak, *öğrencilerde* ailenin ilgisizliğini ilk sırada vurgulamaktadır. Bunu eğitime önem verilmemesi, ailenin çocuklarına güvenmemesi takip etmektedir. *Öğretmenler de* velinin eğitime önem vermemesini ve eğitimin gerekliliğine inanmamasını ilk sırada verirken, velinin çocuğunu takip etmemesi ve kendine düşen görevi yerine getirmedeğini, ailenin eğitimsizliğini, sağlıklı beslenmeyi başarısızlık nedeni olarak belirtmektedirler.

2. Öğrencilerin isteksizliği ve motivasyon eksikliği: Hem öğrenciler, hem veliler hem de öğretmenler öğrencilerin ilgisizliğinden ve motivasyon eksikliğini vurgulamışlardır. *Velilere göre*

öğrencilerin başarısız olması öğrencilerin kendilerinin derslerine boş vermeleri, sorumsuz ilgisiz davranmaları ve çalışmamaları, çok oyun oynamaları, dersi dinlememeleri, planlı çalışmamaları, ders çalışmadan sıkılmaları, ödevlerini yapmamaları, sadece sınav olduğunda çalışmaları ve dersi tekrar etmemeleridir.

Öğrencilerde kendilerinin başarısız olmalarının nedenlerini şöyle belirtmişlerdir: Öğrencilerin derse isteksiz olmaları, evde dersi tekrar etmemeleri, öğrencilerin öğretmenleri dinlememeleri, test çözme, öğrencilerin ders olan olumsuz tutumları (dersi kaynatma vb.) çalışma odasının olmaması veya evdeki sağlıklı koşullar, öğrencilerin çok TV. seyretmesi, öğrencilere şiddet uygulanması, öğrencilere baskı uygulanması, karşı cinse olan ilgi ve bunun çok zaman alması, öğrencilerin oyun oynaması, öğrencilerin eğitime önem vermesi, arkadaşların alay etmesi ve engellemesi, öğrencilerin hayat şartlarını bilmemesi, öğrencinin çalışmaya teşvik edilmemesi, öğrencinin kitap okumaması.

Öğretmenlerde öğrencilerin akademik olarak başarısız olmalarının nedenlerini açıklarken öğrencilerle ilgili olarak öğrencilerin motivasyonlarının eksik olduğunu, okulun amacının öğrenciler tarafından kavranmamış olduğu, öğrencinin kitap okuma alışkanlığının olmaması ve öğrencinin kendine hedef belirlememiş olmasını belirtmişlerdir.

3. Okulla ilgili sorunlar: *Veliler*, okulla ilgili olarak başarısızlık nedenlerini sınıfların kalabalık olması, eğitim öğretim yetersizliği, sosyal faaliyetlerin olmaması, araç-gerek eksikliği, disiplinsizlik, okulda ödev verilmemesi, ve derslik eksikliği olarak vurgulamışlardır. *Öğrenciler* ise akademik başarısızlıklarının nedenlerini; sınıf ortamının gürültülü ve kalabalık olması, etkinliklere önem verilmemesi, eğitimin kalitesinin düşük olması, okulun maddi durumunun iyi olmaması, sınavda sorulan soruların dershane sorularından seçilmesi ve sorulması olarak belirtmişlerdir. *Öğretmenler* ise, öğrencilerin okula yönelik başarısızlık nedenlerinin okul-aile işbirliğinin olmamasına ve yeterli disiplinin olmamasına bağlamıştır. Öğrenci ve veli sınıfların kalabalık olmasından, ders ortamının gürültülü olmasından ve fiziksel şartların yetersizliğinden, sosyal faaliyetlere ve etkinliklere önem verilmemesinden, verilen eğitimin kalitesinin düşük olmasından, araç-gereç eksikliğinden, disiplinsizlikten ve okuldaki ölçme ve değerlendirme sorunlarından bahsederken öğretmenler okul aile işbirliğinin olmamasından ve disiplin eksikliğinden bahsetmektedir. Buradaki ortak işlenen tema okulun disiplin politikalarının olmaması ve sınıflarda yaşanan sınıf yönetimi sorunudur.

4. Nitelikli öğretmenlerin olmaması: Sadece iki öğretmen öğretmenlerin kendilerini geliştirmemelerinin başarısızlığa sebep olduğunu söylerken, *öğrencilerin* çoğunluğu öğretmenlerin dersi sıkıcı ve monoton anlatmasından, öğretmenlerin öğrencilere negatif yaklaşımından, öğrencilere adil davranmamasından, öğrencilerle fazla ilgilenmemesinden ve eğitime önem vermemelerinden yakınmaktadır. Benzer şekilde *velilerde*, nitelikli öğretmenlerin olmamasından, öğretmenlerin öğrenciyle ilgilenmediğini ve ezberci bir eğitim anlayışının olduğunu belirtmektedir.

5. Sistemle ilgili sorunlar: Maddi olanaksızlıklar, okul öncesi eğitimin olmaması, taşınmalı eğitim gibi sorunlarda vurgulanmıştır.

Çözümüne ilişkin veli, öğrenci ve öğretmenlerin görüşleri

Yukarıdaki problemler veli, öğretmen ve öğrenciler tarafından belirtilmiştir. O halde çözüm ve çözümler nelerdir? Öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin kafalarındaki çözüm önerileri nelerdir? Nasıl bir okul? Nasıl bir yönetici? Nasıl bir öğretmen? Nasıl bir veli? Nasıl bir program olursa öğrenciler başarılı olabilirler? Öğretmen, öğrenci ve velilerin bu konuda belirttikleri öneriler genel eğitim sistemi, ulusal program, okul, yönetici, öğretmen, veli ve öğrenci alt başlıkları altında verilmiştir.

Tablo1. Nitelikli bir eğitim için önerilen yapılar ve özellikleri

Nasıl bir toplum?	Eğitime öncelik veren ve eğitimi önemli bir değer olarak önemseyen bir toplum	
Nasıl bir eğitim sistemi?	Sürekli gelişen bir eğitim sistemi	Eğitimin önemli olduğunu sürekli olarak vurgulayan, güçlü bir temel eğitimin verildiği, oturmuş bir eğitim sistemi.
Nasıl bir ulusal program?	Gelişime açık ulusal program	Konuların yoğunluğunun azaltıldığı, ilköğretimden itibaren daha kolay öğretilabilir açık, anlaşılır ve her açıdan gelişime açık bir program.
Nasıl bir okul?	Etkili ve sağlıklı okul	Okul aile işbirliğinin yeni proje ve uygulamalarla geliştirildiği, sosyal ve kültürel etkinliklerin yapıldığı, veli-öğretmen ve okul işbirliğinin teşvik edildiği, fiziki şartların yeterli olduğu, disiplin olaylarının denetlendiği ve okulda disiplin politikalarının belirgin olduğu bu nedenlerden dolayı da sınıf yönetimi problemlerinin olmadığı, etkin bir kütüphane ve İnternet ortamının sağlandığı, ders programının etkili yapıldığı, eğitsel araç-gereç eksikliğinin olmadığı, teknolojinin eğitime entegre edildiği, şiddetin ve baskının olmadığı, adil ve ayrımcı olmayan bir ortamın olduğu, velilere yönelik seminer, kurs, konferans ve eğitim programlarının yapıldığı, etkili psikolojik danışma ve rehberliğin sağlandığı, sağlıklı ölçme değerlendirme faaliyetlerinin gerçekleştiği, sınıf mevcudunun otuzun altında olduğu, öğretmen açığının olmadığı ve nitelikli öğretmenlerin olduğu ve öğrencileri kendine çeken çekici bir okul istenmektedir.
Nasıl bir yönetim?	Nitelikli yönetim	Yukarıdaki okulda bulunmasını gereken koşulları sağladıktan sonra aşağıdaki koşulları da okul yöneticilerinin yerine getirmesi beklenmektedir. Personeline güvenen, insan psikolojisi ve kişiliğinden anlayan, kendilerini güncelleştiren ve geliştiren, yönetim stillerini günün koşullarına göre değiştiren ve geniş bir perspektife sahip olan, ders dışı etkinliklere öğrencileri yönlendiren, sık sık ödüllendirme yöntemlerine baş vuran, öğretmenin kendilerini gerçekleştirmelerine yardımcı olan, öğretmenlerine adil davranan, öğretmenlerine olan yaklaşımları hoşgörülü olan yönetici istenmektedir.
Nasıl bir öğretmen?	Nitelikli öğretmen	Öğrenciyi ve ailesini tanıyarak öğrenciyi bir bütün olarak anlamaya çalışan, öğrencisini iyi tanıyan ve öğrencileriyle iyi iletişim kuran, öğrencilerinin zeka alanlarını keşfedip onları geliştirici etkinlikler düzenleyen, öğrencisine güven veren, her öğrencisinin mevcut kapasitesini kabul edip onu geliştirmeye çalışan, öğrencisini sınıfta küçük düşürücü davranışlardan kaçınan, dersi zevkli ve farklı yöntemler kullanarak işleyen, dersleri ve konuları öğrencilerin ilgisini çekecek hale getirmek için görsel materyaller kullanan, ders anlaşılmadığında dersi tekrar eden, sınıfta test çözen, dersini daha disiplinli işleyen, öğrencilerini motive eden, derslerini sevdiiren, bilinçli olan, öğrencisine adil, güler yüzlü, içten, sıcak ve samimi davranan, öğrencilerin hedeflerinin belirlenmesinde öğrencilerine rehberlik eden ve vizyon çizen, sorunları çözümlenmiş ve kendilerini gerçekleştiren öğretmen istenmektedir.
Nasıl bir veli/aile?	İlgili aile	Okulda ve dışarıda çocuklarıyla ilgilenen, kendi yaşam ortamını iyileştiren, okuldaki toplantılara katılan ve öğretmenlerle görüşen, çocuğa düzenli beslenme alışkanlığı kazandıran, eğitim üzerinde destek ve kontrolünü arttırmak isteyen, sonuç olarak eğitimi bir değer olarak görüp eğitime önem veren veli istenmektedir
Nasıl bir öğrenci?	İlgili öğrenci	Dersine iyi çalışan, derste dersi dinleyen, dersi aksatmayan, test çözen, evde konuları tekrar eden, bol bol kitap okuyan, dersine motive olan, disiplinli ve planlı çalışan, öğretmenlerin direktiflerini dinleyen ve uygulayan, eğitimin ve okulun önemini kavrayan öğrenci istenmektedir.

Yukarıdaki ortak beklentileri gerçekleştirmek gerçekten acaba öğrencilerin başarısızlıklarını ortadan kaldırır mı? Ya da yukarıdaki ortamı ve beklentileri karşılamak mümkün müdür? Bu soruların cevapları sonuç ve tartışma kısmında ele alınmıştır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı önemli konulardan olan öğrencilerin başarısızlık nedenlerini ve bu başarısızlık nedenlerini ortadan kaldırmaya yönelik çözüm önerilerini öğretmen, veli ve öğrenci gözüyle resmetmektir. Öğrencilerin başarısız olmalarının ilk nedeni olarak hem veli, hem öğrenciler, hem de öğretmenler velilerin ilgisizliğini belirtmişlerdir. Başarısızlık nedeni olarak belirlenen ikinci neden öğrencilerin ilgisizliği ve motivasyon eksikliği olarak belirlenmiştir. Üçüncü neden olarak okulla ilgili yetersizlikler belirtilmiştir. Okulla ilgili yetersizliği genellikle veliler ve öğrenciler belirtmişlerdir. Dördüncü neden olarak nitelikli öğretmen eksikliği ve onların uyguladığı monoton öğretim yöntemleri belirtilmiştir. Öğretmenlerin nitelik sorunu ve öğretim yöntemlerindeki sorunlar çoğunlukla öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Burada görülen problem öğrencinin başarısızlık nedenlerinde öğretmenin kendini bu işin dışında tutması ve kendi öğretim yöntemleri ve kendi niteliği ile ilgili hiçbir şey belirtmemeleridir. Aile ve öğrenci kendileri ile ilgili olarak açık bir öz değerlendirme yaparken öğretmenlerin böyle bir değerlendirme yapmamaları ilginçtir. Son olarak ta toplumun genel olarak eğitimden beklentileri olarak belirtilmiştir. Bu son iki problemde öğretmen, öğrenci ve veliler tarafından belirtilmiştir.

Eğitimdeki başarı ancak eğitim paydaşlarının kendi üstlerine düşen sorumluluğu yerine getirmeleri ile mümkündür. Bu çalışmadaki bulgular literatür ile tutarlık göstermektedir. Bütün katılımcılar ailelerin ilgilerinin öğrenci başarısında önemli olduğu vurgulanmıştır (Bean, Bush, McKenry, ve Wilson, 2003; Maton, Hrabowski III, ve Greif, 1998). Araştırmada ayrıca öğrencinin başarılı olmasında öğrencinin motivasyonu ve ilgisinin önemli olduğu vurgulanmıştır. Hem öğretmenler hem de veliler öğrencilerin kendi öğrenmelerinde sorumluluk almaları için cesaretlendirilmelidirler.

Öğrencilerin akademik başarılarının belirlenmesinde öğretmenlerin nitelikleri anahtar rolündedir (Darling-Hammond, 2000; Kavak, Aydın, Akbaba-Altun, 2007). Öğretmenler etkili öğretimle ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmek durumundadırlar. Öğretmenler hizmet içi eğitimle yeni öğretim yöntem ve tekniklerini öğrenip sınıf ortamında uygulayabilirler.

Peki çözüm nedir? Öncelikli olarak, genel eğitim sistemi olarak güçlü bir temel eğitimin verildiği oturmuş bir eğitim sistemi istenmektedir. Diğer beklenti ulusal program ile ilgilidir. Her açıdan gelişime açık bir programın, konuların yoğunluğunun azaltıldığı, müfredat programının ilköğretimden itibaren daha öğretilbilir hale getirilmesinin akademik başarıyı arttıracığı düşünülmektedir. Bu düşünce kısmen programdaki değişikliklerle giderilmiştir.

Okulla ilgili olarak, tüm fiziki ve alt yapı imkanlarının olduğu, teknolojinin eğitime entegre edildiği, okulda disiplin politikalarının olduğu, etkin bir okul aile-işbirliğinin ve etkin rehberlik hizmetlerinin yürütüldüğü, sınıf mevcudunun otuzun altında olduğu, nitelikli öğretmenlerin olduğu çekici okullar olursa okuldaki akademik başarısının artacağı yine ifade edilmektedir.

Okul yöneticileri ile ilgili beklentiler genellikle okul yöneticilerinin okullarını eğitim öğretime eksiksiz hazırlamaları ve sürdürmeleri, personel ve öğretmenlerle etkin iletişim ve işbirliği içinde olursa, veli-okul işbirliğini sağlar ve bunu geliştirmek için çabalarsa, öğrencileri ders dışı etkinliklere yönlendirilirse öğrencilerin başarılı olacağı belirtilmektedir.

Öğretmenlerle ilgili beklentiler ideal öğretmen ilişkin beklentilerdir. Öğretmenlerin öğrencilerin akademik başarısızlıklarının nasıl giderilir? Sorusuna verdikleri cevaplar öğrencilerin neden başarısız olduklarının cevabıdır. Burada tartışılması gereken konu acaba öğretmenler olması gereken şeyleri neden uygulamıyorlar? Sorun nedir? Ahlaki midir? İş ahlaklarının yeterince yerleşmemesi midir? Yoksa öğretmenler iyi mi yetiştirilemiyor? Yetiştiriliyor ise neden bildiklerini uygulayamıyor? Bu konuların derinlemesine çalışılmasına ihtiyaç vardır.

Öğrencilerin okulda başarılı olabilmesi için veliden beklenen okul-aile işbirliğine ve çocuğuna önem vermesi ve eğitimle ilgili sorumluluklarını alması ile ilgilidir. Son olarak, öğrencilerin başarılı olması için öğrencilerden beklenen işler, dersine çalışması, dersi dinlemesi, ödevlerini yapması kısaca ideal öğrenci özelliği sergilemesidir. Ancak, bütün öğrencilerin böyle olmadığı olmasının da ütopik

olduğu gerçeğini kabul ederek öğrencilerin başarılı olması için neler yapılması gerektiği üzerine yoğunlaşmamız gerekir. Her ne kadar burada dil analizi araştırmanın temel konusu değilse de öğrencilerin başarısızlığını vurgulamada ve araştırmanın güvenilirliğini belirtmede bir araç olabilir. Genellikle, veli, öğrenci ve öğretmen eğer öğrenci dersi dinlerse başarılı olacağını vurgulamaktadır. Burada katılımdan hiç bahsedilmemektedir. Bu da sınıflarda genellikle anlatım yönteminin ve tekdüze eğitimin olduğunun göstergesidir. Sınıf içi uygulamaların ve sınıflarda uygulanan yöntem ve tekniklerin, bu yöntem ve tekniklerin başarıya olan etkilerinin nitel yöntemlerle çalışılmasına ihtiyaç vardır.

Öğrenci başarısını etkileyen bir çok etken olmasına rağmen okul düzeyinde nedenlerin anlaşılmasına olan ihtiyaç daha fazladır. Bu nedenle sorunun yaygınlığının anlaşılması için tarama yapılması gerekmektedir.

Bu bölge için çözüm önerileri şunlar olabilir:

1. Okulların fiziki mekan ve ihtiyaçları tespit edilip giderilmelidir.
2. Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin sorun yaşadıkları görülmektedir. Bunun giderilmesi için öğretmenlere hizmet içi eğitimlerin verilmesi,
3. Her okulun disiplin politikasının belirlenmesi, bunun ilköğretim yönetmeliğindeki disiplin yönetmeliğiyle uyumlu hale getirilmesi ve uygulanması,
4. Sınıfların 30'un altına indirilmesi,
5. Okul- aile işbirliğinin geliştirilmesine yönelik stratejilerin geliştirilmesi,
6. Öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntem ve stratejilerin zenginleştirilmesi ve sınıf içi uygulamaların yakından takip edilmesi,
7. Okulöncesi eğitim kurumları yaygınlaştırılması gerekir.

KAYNAKÇA

http://www.erg.sabanciuniv.edu/docs/erg_timss_bilginotu.pdf.TIMSS. 16 Aralık 2004 tarihinde indirilmiştir.

http://www.ogretmenlerodasi.com/lgsde_basari.htm. Kahramanmaraş Milli Eğitim Müdürlüğü Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavında Başarılı Olan İllerde Yapılan Görüşme Raporu. 25.09.2004 tarihinde indirilmiştir.

<http://www.pisa.oecd.org> . PISA Raporu sonuçları. 14.12.2004 tarihinde indirilmiştir.

<http://yasemin.meb.gov.tr/mebdata/haberler/haberayrinti.asp?ID=857>. MEB. 14.12.2004 tarihinde indirilmiştir.

Akbaba-Altun ve Çakan, M. Öğrencilerin Sınav Başarısına Etki Eden Faktörler: (LGS Ve ÖSS Sınavlarında ki Başarılı İller Örneği). Orta Öğretimde Yeniden Yapılanma Sempozyumunda bildiri olarak sunulmuştur. 20-22 Aralık 2004, Ankara.

Bağcı-Kılıç, B. (2003). Üçüncü Uluslar arası Matematik ve Fen Araştırması (TIMSS): Fen Öğretimi, Bilimsel Araştırma ve Bilimin Doğası. *İlköğretim-Online*, 2(1), 42-51.

Bağcı-Kılıç, B. (2003). Dünyada ve Türkiye’de Fen Öğretimi. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*. 16-18 Eylül 2002, ODTÜ. Ankara.

Bean, R.A., Bush, K. R., McKenry, P.C., & Wilson, S.M. (2003). The Impact of parental, support, behavioral control, and psychological control on the academic achievement and self-esteem of African-American and European American Adolescents. *Journal of Adolescent Research*, 18(5), 523-541.

Boozer, M & Rouse, C. (2001). Intraschool Variation in Class Size: Patterns and Implications. *Journal of Urban Economics*. 50 (1):163-189

Çakan, M. (2002). Bilişsel stil ile zeka kavramlarının öğrenci başarısı açısından irdelenmesi ve taşıdıkları önem. *Eğitim Araştırmaları*, 8, 86-95.

Darling-Hamond, L. (2000). Teacher quality and student achievement: A review of state policy evidence. *EPAA*. 8(1), 1-46.

Finn-Stevenson., M. Desimone, L., & Chung, A. (1998). Linking Child Care Support Service with the School: Pilot Evaluation of the School of the 21st Century. <http://www.yale.edu/bushcenter/21C/pdf/article2.pdf>. İndirildiği tarih. 16.12.2004.

Goddard, R.D., Sweetland, S.R., & Hoy, W.K. (2000). Academic Emphasis of Urban Elementary Schools and Student Achievement in Reading and Matematics: A Multilevel Analysis. *Educational Edministration Quarterly*, 36(5),683-702.

Hedges, L.V. and Stock, W. (1983). The effects of class size: An examination of rival hypotheses. *American Educational Research Journal* 20, 63–65.

- Hoy, W.K., Sweetland, S.R. & Smith, P.A. (2002). Toward an Organizational Model of Achievement in High Schools: The Significance of Collective Efficacy. *Educational Administration Quarterly*, 38(1) 77-93.
- Kavak, Y., Aydın, A., & Akbaba-Altun, S. (2007). Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007). Yüksek Öğretim kurulu Yayını No- 5. Meteksan A.Ş. ANKARA. ISBN: 987-975-7912-36-1.
- Maton, K.I., & Hrabowski III, F.A. (1998). Preparing the way: A qualitative study of high-achieving African American Males and the role of the family. *American Journal of Community Psychology*, 26(4), 639-668.
- McGiverin, J., Gilman, C., ve Tillitski, A. (1989). Meta-analysis of the relation between class size and achievement. *Elementary School Journal* 90 (1), 47-56. Abstract-PsycINFO .
- Witzier, B. Bokser, R.J., & Krüger, M.L. (2003). Educational Leadership and Student Achievement: The Elusive Search for an Association. *Educational Administration Quarterly*, 39(3),398-425.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (1999). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Ekler:

Ek 1. Öğrenci veli ve öğretmenlerin başarısızlık nedenlerine ilişkin görüşlerinin frekans olarak sıralanmasını gösteren tablolar.

Öğrenci Boyutu

Nedenler	f
Öğrencinin motivasyon eksikliği	4
Okulun amacının öğrenciler tarafından kavranmamış olması	3
Öğrencinin kitap okuma alışkanlığının olmaması	3
Öğrencilerin kendilerine hedef belirlememiş olmaları	3
Öğrencinin öğrenmeye istekli olmayışı	1
Öğrencilerin seviyelerinin farklı olması	1
Öğrencilerin evdeki ders çalışma ortamlarının yeterli olmaması	1
Öğrencilerin yanlış yönlendirilmesi, yanlış rehberlik	1
Öğrencilerin sağlıklı ve bilinçli bir aile yapısından yoksun olması	1
Öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin yoksun olması	1
Öğrencileri zorlayacak başarılı öğrencilerin olmaması	1
Öğrencilerin lise döneminde yetenekleri doğrultusunda bir okul seçmemeleri	1
Öğrencilerin TV seyretmesi	1
Başarılı öğrencilerle ders işlenmesi	1

Aile Boyutu

Nedenler	f
Velinin eğitimin önemine ve gerekliliğine inanmaması	17
Velinin çocuğunu takip etmemesi, kendine düşen görevi yapmaması	5
Ailenin eğitimsizliği	3
Sağlıksız beslenme	2
Velilerin dershanelere ve özel ders verilen yerlere göndermemesi	1
Velilerin çocuklarına okuma zorunluluğu hissettirmemesi	1
Öğrencilerin okul dışında kontrollerinin olmaması	1
Öğrencilerin TV seyretmesi	1
Öğrenci dersini yapmadan velinin çocuklarının isteklerini yerine getirmesi	1

Öğretmen Boyutu

Nedenler	f
Öğretmenlerin kendilerini geliştirememesi	2
Öğretmen eksikliği	1

Öğretmenlerin tükenmişlik duygusu içinde olması	1
Öğretmen kadrosunun deneyimsiz olması	1
Öğrenciyi yeterince motive edememe	1
Emeklilik yaşı gelmiş öğretmenlerin emekli olmaması	1

Okul Boyutu

Nedenler	f
Okul veli işbirliğinin olmaması	4
Yeterli disiplinin olmaması	2
Sınava yönelik ders işlenmesi	1
Soysal faaliyetlerin az olması	1
Ders araç-gereç yetersizliği	1

Sisteme ilişkin sorunlar

Nedenler	f
Sistemden kaynaklanan sorunlar	1
Merkezden talep gören ilköğretim okullarının dışındaki okullardaki motivasyon eksikliği	1
Okul öncesi eğitime önem verilmemesi	1

İlköğretim Okulu Öğrencilerine Göre Başarısızlık Nedenleri

Öğrenci boyutu

Nedenler	f
Öğrencinin derse isteksiz olması	16
Evde dersi tekrar etmeme	8
Öğrencilerin öğretmenleri dinlememeleri	7
Test çözmeme	4
Öğrencilerin derse olan olumsuz tutumları (dersi kaynatma vb.)	4
Çalışma odasının olmaması ve evdeki sağlıksız koşullar	4
Öğrencilerin çok TV seyretmesi	3
Öğrencilere şiddet uygulanması	3
Öğrencilere baskı uygulanması	2
Karşı cinse olan ilgi ve bunun çok zaman alması	2
Öğrencilerin oyun oynaması	2
Öğrencilerin eğitime önem vermemesi	2
Arkadaşların alay etmesi ve engellemesi	2
Öğrencilerin hayat şartlarını bilmemesi	2
Öğrencinin çalışmaya teşvik edilmemesi	2
Öğrencinin kitap okumaması	2
Öğrencinin bir hedefinin olmaması	1
Köy okulunda eğitim görme	1
Öğrencilerin ortam değiştirmeleri (sınıf ya da okul)	1
Öğretmeni sevmeme	1
Öğrencinin arkadaş çevresi	1
Planlı çalışmama	1
Öğrenciye eşit davranılmaması	1
Güven eksikliği	1
Dersten sıkılma	1
Harçlık verilmemesi	1
Öğrencilerin sorumsuzluğu	1
Öğrencilerin bazı serserilere özenmesi	1
Çalışmayan öğrencilerin çalışanları engellemesi	1

Okul boyutu

Nedenler	f
Sınıf ortamı (gürültü vb.)	11
Sınıfların kalabalık olması	8
Aktivitelere önem verilmemesi	4
Eğitim kalitesinin düşük olması	4
Okulun maddi durumunun iyi olmaması	3
Sınavda sorulan soruların dershane sorularından seçilmesi ve zor olması	3
Varolan fiziki şartların iyi kullanılması	1
Kütüphanenin yetersiz olması	1
Okulda disiplinin olmaması	1
Okulun öğretim kadrosunun deneyimsiz olması	1
Her alanda bir okulun başarılı olması bizim motivasyonumuzu düşürüyor	1
Derslerde rahat kıyafetlerin olmaması	1
Haksız yere öğrencilerin suçlanması	1
Okulda teknolojik araçların olmaması	1
Ders programının yanlış olması (mat sabah gibi)	1
Varolan fiziki şartların iyi kullanılması	1
Kütüphanenin yetersiz olması	1
Okulda disiplinin olmaması	1
Okulun öğretim kadrosunun deneyimsiz olması	1
Her alanda bir okulun başarılı olması bizim motivasyonumuzu düşürüyor	1
Okuldan sonra okulla ilgili faaliyetlere katılmama	1
Öğrencilerin boş zamanlarının değerlendirilmemesi- boş bırakılması	1
Derste tekrarların yapılmaması	1
Farklı eğitim düzeylerinin olması	1
Sınavlarda işlenmeyen konulardan soru sorulması	1
Derslerin çok yoğun işlenmesi, öğrencinin dinlenmesi için yeterli zamanın verilmemesi	1
Dershane ve okul arasındaki konu farklılıklarının sorulara yansması	1

Veli Boyutu

Nedenler	f
Ailenin ilgisizliği	5
Eğitime önem verilmemesi	2
Ailenin çocuklara güvenmemesi	2
Velinin eğitiminin yetersiz olması	1
Ailenin maddi durumunun yetersiz olması	1
Okul aile işbirliğinin olmaması	1
Aileler arasında sosyo- ekonomik farklılıklar	1
Ailenin öğretmenden bilinçsiz olması	1
Ailevi problemler	1
Ailevi ortamlar –kardeşlerin ders çalıştırmaması	1
Ailenin duygularını yeterince belli etmemesi	1

Öğretmen boyutu

Nedenler	f
Öğretmenlerin dersi sıkıcı monoton anlatması	14
Öğretmenlerin öğrencilere negatif yaklaşımı	7
Öğretmenin adil davranmaması	5
Öğretmenlerin öğrencilerle fazla ilgilenmemesi	4
Öğretmenlerin eğitime önem vermemesi	2
Öğretmenlerin öğrencilerin sorularına yeterince cevap vermemesi	1
Öğretmenlerin öğrencileri fazla sıkması	1
Öğretmen değişiklikleri	1
Öğretmenlerin sınıflar arası ayırım yapması	1

Diğer nedenler

Nedenler	f
Maddi olanaksızlıklar	3
Eğitim sisteminin yanlış olması sürekli aynı konuların işlenmesi	1
Gereksiz bilgilerin verilmesi	1
Fazla sıkı eğitim verilmesi ama ders verilmemesi	1
Farklı okullarda farklı olanakların olması	1
Adaletsiz yarış- devlet ve özellerin	1

Velilere Göre Başarısızlık Nedenleri

Aileye ilişkin nedenler

Nedenler	f
Anne babanın ilgisizliği	14
Evdeki huzursuzluklar	10
Ailenin SES	10
Velinin öğrencinin derslerine farklı nedenlerden dolayı yardımcı olamaması	4
Anne-babanın disiplin olarak yardımcı olamaması	2
Ailenin öğrenciye yaklaşımı	1
Konutların küçük olması	1
Ailenin bilinçsizliği	1

Öğrenci boyutu

Nedenler	f
Öğrencilerin derslerine boş vermeleri-sorumsuz-ilgisiz	16
Öğrencinin çalışmaması	13
Çok oyun oynamaları	10
Dersi dinlememeleri	7
Planlı çalışmamak	5
Ders çalışmadan sıkılma	4
TV seyretmeleri	4
Kitap okumamaları	3
Ödevini yapmaması	2
Sadece sınav olduğunda çalışması	2
Ders tekrarını yapmamak	2
Arkadaşlarının iyi olmaması	1
Öğrencinin öğretmenden korkup bildiği cevapları söyleyememesi	1
Geç yatmak	1
Derse katılmamak	1
Daha iyi anlamadığı için	1
Yetersizlik	1
Yetersiz beslenme	1
Eğitime ilişkin beklentisinin olmaması	1
Başarısız olacağından endişe duyması	1
Öğrencinin kişilik özellikleri	1
Hastalık	1

Okul boyutu

Nedenler	f
Sınıfların kalabalık olması	7
Eğitim öğretim yetersizliği	5
Sosyal faaliyetlerin olmaması	3
Araç-gereç eksikliği	3
Disiplinsizlik	3
Okuldan ödev verilmemesi	2

Derslik eksikliği	2
Öğrencinin yarışmacı psikolojiyle yetiştirilmesi	1
Diğer okullara göre okulun bir adım geri olması	1
Özel yeteneklerin belirlenmemiş olması	1
Rehberlik çalışmalarının sadece sorunlu öğrencileri kapsamaması	1
Veli-öğretmen diyalogunun yetersizliği	1
Öğrencilere eşit davranılmaması	1
Okuldaki problemler	1
Sınıftaki öğrencilerin seviyelerinin farklı olması	1
Okulun ikili öğretim yapması	1

Öğretmen boyutu

Nedenler	f
Nitelikli öğretmenlerin olmaması	4
Öğretmenlerin öğrenciyle ilgilenmemesi	3
Ezberci eğitim	2
Yeterince öğretmenin olmaması	2
Öğretmenin öğrenciye yeterince güven vermemesi	1
Öğretimde yeterince araç-gereçten yararlanmama	1
Grup çalışmasının olmaması	1
Öğretmenlerin maaşlarının düşük olması	1
Öğrenci anlamadığında sorusuna cevap almaması	1
Derslerin monoton işlenmesi	1
Kitap okumamaları	1
Öğretmenin yeteli bilgi vermemesi	1
Öğretmenlerin disiplinsiz olması	1

Diğer boyut

Nedenler	f
Eğitim programının ağır olması	2
Ezberci eğitim	2
Taşınmalı eğitim sistemi	1
Okul öncesi eğitimin zayıf olması	1
Derslerin uygulamalı olmaması	1
Özel dershanelere ve özel hocalara gönderilen öğrencilerin başarılı, diğerlerinin başarısız	1
Gereksiz tatiller	1
Başarısız olmuş eğitim sisteminin ısrarla sürdürülmesi	1
Gelişmiş ülkelerdeki eğitim sisteminin örnek alınmaması	1

Ek 2. Öğrenci, veli ve öğretmenlerin görüşlerinin göre başarısızlık nedenleri ortadan kaldırılır? Öğrencilere göre başarısızlık nedenlerini ortadan kaldırmak için yapılacaklar

Öğrenci boyutu

Öneriler	Sıra
Test çözmeli	6
Konu tekrarı yapmalı	5
Bol bol kitap okumalı	4
Öğrenci başarısından dolayı ödüllendirilmeli	3
Öğrenciyi küçük düşürücü davranışlardan kaçınılırsa	2
Öğrenciler arası rekabet arttırılırsa	2
Dersi iyi dinlerse	2
Öğrenci motive olursa	2
Öğrenciyle konuşulursa	1
Öğrenci dersi eğlenerek çalışırsa	1
Öğrenci fazla sıkıştırılmazsa	1

Öğrenci kendine göre projeler hazırlarsa	1
Öğrenciler diğer öğrencilerin önünde eleştirilmezse	1
Öğrenci ders araç gerecini yanında getirirse	1
Öğrenci planlı çalışırsa	1
Öğrenci boş zamanını iyi değerlendirirse	1
Sınava hazırlanmak için değişik teknikler uygularsa	1
Düzenli bir arkadaş çevresi olursa	1
Evdeki çalışma ortamı geliştirilirse	1
Oyun oynamak için zaman verilirse	1
Öğrenci derse hazırlıklı gelirse	1
Öğrenci dersleriyle ilgilenirse	1
Öğrencinin derse olan ilgisi arttırılırsa	1
Hizmetlilerin yapacağı işler öğrencilere yaptırılmazsa	1
Öğrenci anlamadığı zaman tekrar sorarsa	1
Öğrenci dersleri asmaktan vazgeçerse	1
Öğrenciye güven verilirse	1
Öğrencilerin problemleri azaltılırsa	1

Öğretim yöntem ve teknikler boyutu

Konuların zevkli bir şekilde işlenmesi	12
Dersler öğrencilerin ilgisini çekecek hale getirilirse	11
Dersler farklı yöntemlerle işlenirse	5
Dersin tekrar anlatılması	3
Test çözülürse	2
Ders daha disiplinli işlenirse	2
Öğrenci sevdiği derslere girerse	1
Ek dersler verilmeli	1
Derste araç-gereç kullanılırsa	1
Öğrencilerin anlayıp anlamadığı kontrol edilirse	1
Öğrencilere güvenilirse	1

Okul Boyutu

Okullardaki materyallerin ve çalışma alanlarının fazlaştırılması	5
Teneffüslerin arttırılması	3
Okuldaki eğitsel faaliyetler yapılırsa	3
Dayak atılmazsa	3
Uygulanan cezalar hafifletilirse	2
Seviyeye göre sınıflar yapılırsa	2
Etkili disiplin olursa	2
Devlet okula maddi yardım sağlarsa	2
Baskı ortadan kaldırılırsa	2
Okuldaki sportif faaliyetler arttırılırsa	1
Kız erkek ayrımı yapılmazsa	1
Öğrencilere söz hakkı verilirse	1
Sınav tarihleri iyi düzenlenirse	1
Okula geç kalana kızılmazsa	1
Öğlen aralarında öğrenciler eve gönderilirse	1
Bilgisayar ve fen laboratuvarı açılırsa	1
Ders saatleri yeterli olursa	1
Okulda etkinlikler yapılırsa	1
Sınıftaki öğrenci sayısı azaltılırsa	1
Boş geçen dersler azaltılırsa ya da farklı şekillerde doldurulursa	1

Öğretmen boyutu

Öğretmenlerin bilinçli olması	2
Öğretmenlerin güler yüzlü olması	2
Öğretmen öğrenciye değer verirse	2
Öğretmen öğrenciyle daha fazla ve içten davranırsa	2
Öğrenci ayrımı yapmazlarsa	1
Öğrenci hataları öğretmen tarafından düzenlenirse	1
Öğretmenler deneyimli olursa	1
Öğretmenler dersi heyecanla anlatırsa	1
Öğretmenlere maaş daha fazla verilirse	1
Döven öğretmen okuldan uzaklaştırılırsa	1
Öğretmenler öğrenciler üzerindeki baskıları azaltırlarsa	1
Öğretmen derse hazırlıklı gelirse	1
Öğretmen dersi daha ciddi işlerse	1
Öğretmen öğrenciye güvenirse	1

Veli boyutu

Aileler çocuklarıyla daha fazla ilgilenirse	2
Ailenin yaşam ortamı iyileştirilirse	2
Anne ve babalar çocuklarıyla ilgilenmeleri konusunda uyarılırsa	1
Veliler okula maddi destek sağlarsa	1
Aileler çocuklarının arkadaş çevreleriyle ilgilenmeli	1
Aileler çocuklarının derslerine yardımcı olursa	1
Evde sessiz sakin bir ortamda ders çalışılırsa	1

Program

Eğitimde fırsat eşitliği	1
Konular hafifletilirse	2

Velilere göre başarısızlık nedenlerinin giderilmesine yönelik çözüm önerileri

Öğrenci boyutu

Derslerine çalışılırsa	10
Dersi dinlerse	10
Kitap okursa	7
Evde dersi tekrara ederse	6
Dersi aksatmazsa	5
Disiplini ve planlı çalışırsa	2
Test çözdürülürse	2
Öğretmenlerin direktiflerini dinler ve uygularsa	2
Verilen eğitim öğrencinin seviyesine uygun olursa	1
Arkadaşlarıyla iyi anlaşır	1
Fazla oyun oynamazsa	1
Fazla Tv. Seyretmezse	1
Öğrenci dersle ilgilenirse	1
Ödevlerini yapabilirse	1
Öğretmen ve aileler öğrenciyle sık sık görüşürse	1
Öğrenci haksız yere azarlanmazsa	1
Öğrenci ilgi duyduğu konularda destek alırsa	1
Öğrencinin içinde derse katılma isteği olursa	1

Öğretmen boyutu

Derste görsel materyaller kullanılırsa	5
Öğrencinin doğru davranışı ödüllendirildiğinde	3
Öğretmen daha sıcak ve samimi olursa	2

Öğretmen öğrencilerini korkutmadan onlarla ders işlerse	2
Öğrencilerle bire bir ilgilenirse	2
Dersler sevdirilirse	2
Derste küçük çalışma grupları yapılırsa	1
Öğretmen kendini sevdirirse	1
Öğretmen öğrenciler arasında ayırım yapmazsa	1
Dersler uygulamalı işlenirse	1
Çok fazla ödev verilmeden okulda öğretmen gözetiminde ders uygulaması yapılırsa	1
Öğretmenler öğrenciler dersten sıkıldığında onları derse döndürecek eğlenceli etkinlikler yaratırsa	1
Öğrencinin derse katılımı sağlanırsa	1
Bilgiler oyunlaştırılarak verilirse	1
Her öğrenciye konu verilip derste anlatılırsa	1
Öğrencilerin ilgileri derse çekilirse	1
Öğretmen nitelikli olursa	1
Okulda öğrencinin daha düzenli çalışması için öğretmen öneriler sunarsa	1
Öğrencilere eşit davranılırsa	1
Öğrencilerin başarabileceği vurgulanırsa	1
Öğrencilerin sorumlulukları artırılırsa	1
Dersler detaylı anlatılırsa	1
Öğrenciye bilgiye ulaşma yolları gösterilirse	1
Dersler günlük yaşamla ilişkilendirilerek işlenirse	1
Öğretmen daha disiplinli olursa	1

Veli boyutu

Okulda ve dışarıda çocuğuyla ilgilenirse	13
Okuldaki veli toplantısına katılırsa	2
Öğretmenlerle görüşürse	2
Aileler eğitimde daha aktif olursa	1
Aile çocuğuna bir şeyler verecek bilgiye sahip olursa	1
Öğrenciye çalışma olanakları sağlanırsa	1
Öğrencinin gelecekle ilgili idealleri belirginleştirilirse	1
Düzenli beslenme alışkanlığı kazandırılırsa	1
Aileler eğitimde daha aktif olursa	1

İlköğretim okulu öğretmenlerine göre öğrencilerin başarısızlıklarının giderilmesi için yapılması gerekenler

Okul boyutu

Okul-aile işbirliği yeni uygulama ve projelerle geliştirilmeli	9
Velilere yönelik seminer,kurs, konferans ve eğitim programları yapılmalıdır	5
Öğrencilere meslekler tanıtılarak kendisine bir mesleki hedef koymasını sağlayacak rehberlik faaliyetleri yoğunlaştırılmalıdır	3
Okulun fiziksel ortamı öğrenciyi isteklendirici hale getirmelidir	3
Öğrencilerin katılabilecekleri sosyal faaliyetler olmalıdır	2
Sınıf mevcutlarının 30a indirilmesi gerekir	2
Psikolojik problemleri olan öğrencilerin belirlenip tedavi ettirilmesi	1
Okullarda disiplin yönetmeliğinin gerektiği gibi uygulanması	1
Planlamanın iyi yapılması	1
Öğrenciler ders dışı faaliyetlere katılmalıdır	1
Öğrencilerin davranışları velilerle kontrol edilmelidir	1
Öğrencilerin kişisel sorunlarına çözümler üretilmelidir	1
İlköğretimde rehberliğe önem verilmelidir	1
Rehberlik faaliyetleri alandan mezun kişilerce yapılmalıdır	1
Okullarda branş eksikliği giderilmelidir	1

Öğrencilerin isteklerine göre seçmeli dersler konmalıdır	1
Okulda öğrencilere hayata hazırlanmış oldukları hissettirilmelidir	1

Öğrenci boyutu

Öğrenciler okulun ve eğitimin önemini kavramalıdır	6
Her öğrenciye ayrı çalışma yapacağı ortamın sağlanması	1
Öğrenciler gruplandırılmalı, zeki öğrencilerin önü açılmalıdır	1
Öğrenci derse hazırlıklı gelmelidir	1
Öğrencinin bir robot olarak görülmemesi	1
Öğrenci çözemediği soruları öğretmene sormalı	1

Öğretmen Boyutu

Dersler farklı yöntem ve tekniklerle işlenmelidir	7
Öğrencilere okulu ve dersi sevdirmek gerekir	4
Öğrencilerin hedeflerinin belirlenmesinde rehberlik-vizyon çizme	2
Öğretmenlerin sorunları giderilmelidir	2
Derste teknoloji kullanılmalıdır	2
Öğrenciyi motive etmek gerekir	2
Dersle günlük yaşam arasında ilişki kurularak konular anlatılmalıdır	1
Nitelikli öğretmenler olmalıdır	1
Öğrencileri takdir ederek güvenleri sağlanmalıdır	1
Öğretmenlerin öğrencilerin tamamı ile ilgilenmesi gerekir	1
Kitap okuma alışkanlığı kazandırılmalıdır	1
Öğretmen kendi üzerine düşeni yapmalıdır	1
Çocuklara verimli ders çalışma yöntemleri öğretilmeli	1
Ders kitabı dışında farklı kaynaklardan yararlanılmalı	1

Veli boyutu

Veliler, eğitime, okula ve çocuklarına önem vermelidirler	3
Ailenin destek ve kontrolü artırılmalıdır	3
Evdeki uyarıcıların artırılması	1
Sağlıklı beslenme alışkanlığının kazandırılması	1

Sistem Boyutu

Güçlü bir temel eğitim verilmeli	3
Oturmuş bir eğitim sistemi	2
Müfredat takibine son verilip kapasite eğitime geçilmeli	1
Özel yeteneklere önem verilmeli	1
Emekliliği gelmiş öğretmenlerin emekli edilmesi	1
Öğretmenlerin yeniliklerden haberdar edilmesi için üniversiteyle işbirliği yapılmalı	1
Öğretmen başarısı düşünülmeden hareket edilmeli	1
İnternet ağının yaygınlaştırılması	1
Hazır bulunuşluklarına göre bölgesel veya okulsal program	1
İlkokuldan itibaren iyi eğitimin verilmesi	1
Temeli zayıf öğrencilerin asla bir üst sınıfa geçirilmemesi	1

Program boyutu

Müfredat programının ilköğretimden itibaren daha kolay, daha kolay öğrenilebilir hale getirilmesi	2
Eğitim programı ve müfredatlar gözden geçirilmelidir	2
Program her açıdan gelişime açık olmalıdır	1
İlkokuldan itibaren öğrencilere aşırı bilgi yüklenmemelidir	1

Okul Yöneticileri öğrencilerin başarısının artırılması için neler yapmalıdır?

Okul Boyutu

Şenlikler, yarışmalar, sergi ve projelerin hazırlanması teşvik edilmelidir	9
Veli-öğretmen- öğrenci işbirliğini teşvik etmelidir	4
Okulun fiziki şartlarını düzenlemelidir	4
Disiplin olaylarını denetlemelidir	4
Okuldaki araç-gereçleri tamamlamalıdır	3
Okulun eğitim öğretime hazır hale getirilmesini (ısı, ışık, donanım) sağlamalıdır	2
Etkin bir kütüphane ve internet ortamı sağlamalıdır	2
Eğitim öğretimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlamalıdır	2
Ders programı düzenli yapılmalıdır	2
Teknoloji okula getirilmelidir	2
Ders için gerekli olan araç-gereçler temin edilmelidir	2
Öğretmenlerin okulu ve yönetimi eleştirebilecekleri, kararlara katılabilecekleri ortamlar yaratmalıdırlar	1
Rehberlikle ilgili faaliyetler titizlikle yürütülmelidir	1
Okullarda özel yetenek gerektiren derlere branş öğretmenlerin girmesi için çalışmalıdır	1
Yapılan etkinlikler sergilenerek takdir edilmelidir	1
Ders içinde öğrenciyi dersten uzaklaştıracak davranışlardan kaçınılmalıdır (sınıf onarımı, duyurular vs.)	1
Ders dışı etkinlikler sağlanmalıdır	1
Verimli bir ortam sağlanmalıdır	1
Okul içinde çeşitli alanlarda yarışmalar düzenlenmeli rekabet arttırılmalıdır	1
Okulu sevindirici ve cazip hale getirici etkinlikler düzenlenmelidir	1
Okulda iyi bir iklim yaratılmalıdır	1

Liderlik

Yöneticiler personeline güvenmelidir	2
Yöneticiler insan psikolojisinden ve kişiliğinden anlamlıdırlar	2
Yöneticiler kendilerini güncellemeli ve geliştirmelidirler	1
Yöneticiler yönetim stillerini değiştirmelidirler	1
Yöneticiler okul personeli ile başarılı bir iletişim kurmalıdır	1
Yöneticilerin perspektifleri geniş olmalıdır	1

Öğrenci boyutu

Ders dışı etkinliklere öğrencilerin yönlendirilmesi	2
Ödüllendirilme yöntemine sık sık başvurulmalıdır	2
Öğrencilerin heyecanları canlı tutulmalıdır	1
Ceza alması gereken öğrenciler ceza almalıdır	1
Öğrencilerin devamsızlık durumlarına özen gösterilmelidir	1
Sık sık deneme sınavları yapılarak öğrencinin kendini değerlendirmesi sağlanmalıdır	1
İdareciler çağın gerektirdiği gibi öğrencileri yönlendirmelidirler	1
Öğrenci sorunlarına psikolojik açıdan bakmak ve çözüm getirici tedbirler almak gerekir	1
Dostça ve arkadaşça bir tutumla öğrenciye yaklaşmak	1
Öğrenciler teknolojinin nimetlerinden yararlanmalılar	1
Başarısız öğrencilerle ilgili çalışmalar arttırılmalıdır	1
Durumu zayıf öğrencilerle ilgili veli toplantısı düzenlenmelidir	1
Öğrencide işlendiği hissi uyandırılmalıdır	1

Öğretmen boyutu

Öğretmenlerin kendilerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmalıdır	3
Öğretmenlerine adil davranmalıdır	3
Öğretmene olan yaklaşımı hoşgörülü olmalıdır	2

İdarenin öğretmenle ilişkileri iyi olmalıdır	2
Öğretmenin ihtiyaç ve isteklerini yerine getirmelidir	1
Öğretmenlere gerekli olanakların sağlanmasında yardımcı olmalıdır	1
Öğretmenleri kırtasiye ve bürokrasiden kurtarmalıdır	1
Alanında yetersiz ve dışarıdan ücretli gelen öğretmenleri iyi değerlendirmelidir	1
Öğretmen kadrosunu tamamlamalı	1
Yönetici ile öğretmenlerin işbirliği içinde olması gerekir	1

Veli boyutu

Veli eğitime önem verilmelidir	1
Öğretmen ve öğrenciye veli motivasyonu çok iyi şekilde sağlanmalıdır	1

İlköğretim okulu öğretmenleri okuldaki başarıyı arttırmak için neler yapmalıdırlar

Okul boyutu

Sınıfta ve okulda bilgi yarışması düzenlenmelidir	1
---	---

Sistem

Eğitime önem verilmelidir	1
---------------------------	---

Öğrenci boyutu

Öğrenciyi ve ailesini tanımalı, öğrenciyi bir bütün olarak anlamaya çalışmalıdır	3
Öğrencilerle iyi iletişim kurulmalı	3
Öğrencinin zeka alanları keşfedilmeli ve onları geliştirici eğitim etkinlikleri düzenlenmelidir	2
Öğrenciye güven verilmelidir	2
Öğrenci iyi tanınmalıdır	2
Her öğrenci ile ayrı ayrı çalışma yapılmalıdır	2
Öğrencinin mevcut kapasitesi kabul edilmeli ve geliştirilmelidir	2
Öğrencileri bir birey olarak ele almalı (duygu, düşünce, davranışlarını anlayabilmeli)	2
Öğrencilere daha fazla sorumluluk verilmelidir	1
Öğrenciler yararlı kitaplar okumalıdır	1
Öğrencilerin sorunları çözülmeye çalışılmalıdır	1
Öğrenci planlı bir şekilde çalışmalıdır	1
Öğrenciler sınavlara yönelik yetiştirilmelidirler	1
Öğrenciler ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılmalıdırlar	1
Sınav teknikleri öğretilmeli	1
Öğrenci kendi kendine öğrenmeyi öğrenmelidir	1
Öğrenci kendi kendine tekrar etmelidir	1
Öğrencinin mevcut kapasitesi kabul edilmeli ve geliştirilmelidir	1
Öğrencinin hak ettiği not verilmelidir	1
Öğrenci amaçtan haberdar edilmelidir	1
Öğrenci tek yönlü değil de çok yönlü değerlendirilmelidir	1
Öğrencinin güçlü yönleri takdir edilip geliştirilmelidir	1
Öğrencilerin eğitime hazır olması gerekir	1
Derste öğrenci aktif hale getirilmelidir	1
Öğrencinin hem öğretmeni hem de okulunu sevmesi sağlanmalıdır	1
İfade ve beceri derlerinde yetenekli öğrencilere gerekli fırsat ve destek verilmelidir	1
Öğrenci okula öğrenme isteğiyle gelmelidir	1
Öğrenci kendini geliştirmesi gerektiğinin farkında olmalıdır	1
Öğrencinin başarısızlık nedenleri aile bireyleriyle konuşarak tartışılmalıdır	1

Öğretmen boyutu

Öğretmen kendini gelişime ve değişime açık tutmalıdır	6
---	---

Velilerle iyi bir diyalog kurulmalıdır	5
Öğrenci merkezli eğitim verilmelidir	4
Öğretmen öğrendiği her yeni bilgi ve yöntemi planlamalarında kullanmalıdır	3
Motivasyon sağlanmalıdır	3
Ezberci bir eğitim olmamalıdır	3
Öğretmenler derse hazırlıklı gelmelidir	3
Öğretmenler geçimini nasıl sağlayacağını düşünmemelidir	2
Farklı öğretim yöntemlerini kullanmalıdır	2
Devletin verdiği kaynakların dışında farklı kaynaklar sağlanmalı ve öğrencilere sunulmalıdır	2
Teknolojiden ve bilimden yararlanmalıdır	2
Öğretmen eğitimde yol gösterici olmalıdır	2
Öğretmen öğrenciye ödev vermelidir ve bunları kontrol etmelidir	2
Anlaşılmayan konuları anlatıp, eksikleri tamamlanmalıdır	2
Konular öğrencilerin seviyelerine göre anlatılmalıdır	2
Bilgiye ulaşma yolu öğretilmelidir	2
Ders anlatırken araç-gereç kullanmalıdır	2
Derslerin gerekliliğini anlatabilmelidir	2
Öğretmenler öncelikle öğrencilerini iyi tanımalıdır	2
Öğrencilerin her konuda söz sahibi olmaları sağlanmalıdır	2
Öğretmen öz değerlendirme yapmalıdır	1
Öğretmenler sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalıdır	1
Ölçme ve değerlendirmeyi eğitim durumuyla ilgili bütün etkinliklerin içine yaymalıdır	1
Bol bol kitap okumalıdır	1
İdare ve memurlaşmış öğretmenlerden etkilenmemelidir	1
Planını kendisi yapmalıdır	1
Öğretmenler öğrencilerini kendi çocuklarıymış gibi görmelidir	1
Öğretimle birlikte ahlakta verilmeli	1
Öğretmenler öğrencilerine onları okulda hayata hazırlamak için bulduklarını sıkça vurgulamalıdır	1
Dersler zevkli hale getirilmelidir	1
Dersler oyunlaştırılmalı, uygulama ve deneye daha fazla yer verilmelidir	1
Dersleri elverdiğince projeler, oyunlar vb destekleyerek işlemeli	1
Müfredat kaygısı olmadan temel insani özelliklerinin yerleştirilmesi için çaba harcamalıdır	1
Öğretmen hatasını kabullenmelidir	1
İlk dersten itibaren dersi öğrenciye sevdirmelidir	1
Derslerinde konu anlatımından sonra mutlaka değerlendirme yapılmalıdır	1
Öğretmen öğrencisini sevmeli ve ona değer vermelidir	1
Öğrencilere gereksiz bilgi verilmemelidir	1
Öğrenciler çekinmeden soru sorma ortamı verilmelidir	1
Öğretmenler derste disiplini sağlamalıdır	1
Hem öğretmen hem öğrenci istekli olmalıdır	1
Ben anlattım, isteyen anlar isteyen anlamaz mantığını bırakmalıdır	1
Öğretmen yeterliklerine sahip olmaları gerekir	1
Öğretmenler mesleklerini sevmeliler	1
Öğretmen öğrencinin sınıf içi faaliyetlerinde yardımcı olmalıdır	1
Öğrencinin her konuda sınıf içinde söz sahibi olmaları gerekir	1
Sınıfta küçük başarılar ödüllendirilebilir	1
Öğretmen derslerini cazip bir şekilde sunmalıdır	1
Öğrenci yönelimli bir sınıf yönetimi benimsenmelidir	1
Öğrenciye bir arkadaş bir sırdaş gibi davranılmalıdır	1
Program hafifletilerek öğrencilere verilmelidir	1